

NORGES HØYESTERETT

Den 27. september 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matheson, Arntzen og Steinsvik i

HR-2021-1903-U, (sak nr. 21-093372SIV-HRET), sivil sak, anke over dom:

Trondheim kommune

(Trondheim kommune
v/Kommuneadvokaten
v/advokat Øystein Block)

KS - Kommunesektorens organisasjon
(partshjelper)

(advokat Øyvind Renslo – til prøve)

mot

Ryde Technology AS

(advokat Anders Christian Stray Ryssdal)

truffet slik

K J E N N E L S E :

- (1) Høyesteretts ankeutvalg fremmet 10. august 2021 anken fra Trondheim kommune over Frostating lagmannsretts dom 28. mai 2021 i sak nr. 20-185261ASD-FROS mot Ryde Technology AS. KS - Kommunesektorens organisasjon opptrer som partshjelper til fordel for kommunen.
- (2) Spørsmålet i saken er om Trondheim kommune i kraft av sin eiendomsrett kan forby Ryde Technology AS å utplassere og drive næringsmessig utleie av el-sparkesykler i tilknytning til kommunens eiendommer i Trondheim. Vilkårene for leieforholdet fastsetter blant annet at el-sparkesykkelen kan kjøres innenfor et avgrenset område, også omtalt som «operasjonsområdet». Etter bruk kan leietakeren sette fra seg el-sparkesykkelen hvor som helst innenfor operasjonsområdet, med unntak av områder som er merket som «ikke-parkeringssoner» i applikasjonen. Operasjonsområdet og områdene unntatt fra parkering kontrolleres av et dataverktøy som kalles «geofencing» – det vil si digitale gjerder som opprettes ved hjelp av digitale kart og satellittlokalisering av syklene. Disse sonene kan justeres og endres. Dersom leietakeren setter fra seg el-sparkesykkelen utenfor operasjonsområdet – eller på et område som er unntatt fra parkering – vil kundens betalingskort fortsatt belastes etter at bruken er avsluttet.

- (3) Trondheim kommune har nedlagt slik påstand for Høyesterett:
- «Ryde Technology AS er uberettiget til å utplassere og drive næringsmessig utleie av el-sparkesykler på eller fra Trondheim kommunes eiendommer, uten forutgående samtykke fra Trondheim kommune.»
- (4) I prosesskriv 8. september 2021 erklærte staten v/Samferdselsdepartementet partshjelp til fordel for Trondheim kommune. Til støtte for at vilkårene for partshjelp er oppfylt, er det i korthet anført at staten eier et ikke ubetydelig antall eiendommer i Trondheim, herunder flere store veier og eiendommer i tilknytning til statlige bygg (som universitetet, sykehuset, tinghuset mv.). Dersom anken ikke fører frem er det rimelig å anta at det vil plasseres el-sparkesykler også på statens eiendommer. Dommen i saken vil derfor kunne få direkte betydning for statens disposisjonsrett over egen eiendom – ikke bare i Trondheim kommune, men over hele landet. Adgangen til partshjelp støttes av tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b om offentlige organers oppgave i å fremme «særskilte interesser».
- (5) Trondheim kommune har ikke hatt innsigelser mot at staten opptrer som partshjelper.
- (6) Ankemotparten, Ryde Technology AS, har bestridt at staten oppfylder vilkårene for å opptre som partshjelper i saken, jf. tvisteloven § 15-7 første ledd. Selskapet anfører i korte trekk at staten ikke har et reelt behov begrunnet i sin egen rettsstilling for at Trondheim kommune vinner saken. Selv om el-sparkesykler vil kunne bli parkert på statens eiendommer, gjelder saken eiendommer tilhørende Trondheim kommune. Statens eierposisjon kan sammenlignes med enhver privat grunneier i Trondheim, og det vil være prosessøkonomisk uheldig om adgangen til å erklære partshjelp skulle være så vid. Prejudikatsinteressen er ikke tilstrekkelig til at staten kan opptre som partshjelper. Staten kan regulere gjennom lov, noe som allerede er gjort ved lov 18. juni 2021 om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn. Statens behov er med dette tilstrekkelig ivaretatt. Vilkaene i tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b er heller ikke oppfylt, da staten v/Samferdselsdepartementet ikke er et offentlig organ med «oppgave å fremme særskilte interesser».
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at staten for å kunne opptre som partshjelper i saken, må oppfylle vilkårene i tvisteloven § 15-7 første ledd. I tillegg kreves utvalgets samtykke etter tvisteloven § 30-7, anvendt analogisk, ettersom partshjelpen ble erklært etter at anken var tillatt fremmet.
- (8) Ryde Technology AS har bestridt at vilkårene i tvisteloven § 15-7 første ledd er oppfylt, og ankeutvalget må derfor ta stilling til dette. Etter den påberopte hjemmelen for å erklære partshjelp i tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav a, skal partshjelp tillates for «den som har reelt behov begrunnet i egen rettsstilling for at den ene parten vinner». Formålet er at den som berøres rettslig av avgjørelsen, også skal ha mulighet til å påvirke behandlingen og bidra til en materielt riktig avgjørelse.
- (9) Bestemmelsen oppstiller tre vilkår for partshjelp som alle må være oppfylt. Partshjelperens interesse må knytte seg til domsresultatet, og domsresultatet må kunne få betydning for partshjelperens egen rettsstilling. Partshjelperen må dessuten ha et reelt behov for å opptre i saken. Vurderingen av om vilkårene er oppfylt skal skje ut fra det domsresultat som er krevd.
- (10) I Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 420 heter det at partshjelp etter § 15-7 første ledd bokstav a «i utgangspunktet» krever at «partshjelperens egne rettigheter eller plikter må kunne bli

påvirket av domsresultatet», og at «[e]n prejudikatsinteresse eller en faktisk interesse i at en part vinner (for eksempel kreditors interesse i debitors likviditet)» ikke er tilstrekkelig.

- (11) Det er i Høyesteretts praksis lagt til grunn at en *direkte faktisk virkning* vil kunne være tilstrekkelig til å begrunne partshjelp etter tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav a. I Rt-2005-760, der ti hyttenaboer ble gitt rett til å hjelpeintervenere til fordel for kommunen i sak om allmennhetens rett til ferdsel på en annens hyttetomt, uttalte Høyesterett i avdeling følgende i avsnitt 28:
- «Etter min mening må hyttenaboene også kunne intervenere i spørsmålet om allmennheten har ferdselsrett på grunnlag av friluftsløven § 2 første ledd, jf. § 1a, da en dom for at allmennheten ikke har ferdselsrett over Wilhelmsens eiendom, vil føre til økt ferdsel på naboeiendommene. Det har riktignok vært lagt til grunn i juridisk teori at det ikke er god nok grunn til hjelpeintervensjon at hjelpeintervenienten faktisk vil bli berørt av utfallet av saken, se for eksempel Skoghøy, op. cit. side 391. Denne uttalelse tar imidlertid sikte på tilfeller hvor den faktiske virkning er av mer indirekte karakter. I det foreliggende tilfellet vil en nektelse av ferdselsrett for allmennheten over Wilhelmsens eiendom ha som direkte konsekvens at allmennhetens ferdsel blir flyttet over på naboeiendommene. En slik direkte faktisk virkning må etter min oppfatning gi tilstrekkelig grunnlag for hjelpeintervensjon.»
- (12) Denne rettsstilstanden er videreført i ny tvistelov, se senest HR-2021-981-U. I denne kjennelsen fikk eiere av en trapp ned i sjøen rett til å opptre som partshjelpere i en sak om båtfeste i en tilknyttet brygge. I avsnitt 21 heter det:
- «[...] Naboene gjør gjeldende at et båtfeste som den underliggende saken gjelder, vil innebære at rettighetene knyttet til deres eiendommer vil bli krenket blant annet ved at tilflottsretten til ‘trappen’ i realiteten kan bli stengt. Det er de faktiske konsekvensene for rettighetene til ‘trappen’ som anføres som grunnlag for partshjelpen. Utvalget er kommet til at virkningene for naboene her er tilstrekkelig direkte til at vilkårene i tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav a er oppfylt.»
- (13) Avgjørelsen illustrerer den nære sammenhengen mellom den direkte faktiske og den rettslige virkningen av et domsutfall som igjen kan gi grunnlag for partshjelp.
- (14) I vårt tilfelle har staten blant annet anført at utleide el-sparkesykler vil kunne bli plassert på statens eiendommer. Ryde Technology AS bestrider ikke at syklene vil kunne bli parkert på statlig grunn, men anfører at det samme gjelder enhver som eier grunn i Trondheim kommune der el-sparkesykler kan tenkes å bli parkert.
- (15) Ankeutvalget har merket seg at utleievirksomhetens såkalte operasjonsområde omfatter Trondheim by, som også omfatter statlig eiendom som er åpen for alminnelig ferdsel. Et domsresultat i kommunens favør vil følgelig kunne få direkte faktisk virkning for statens eiendommer i det aktuelle utleieområdet. Så lenge det er snakk om eiendommer der det er grunn til å regne med at et ikke ubetydelig antall utleide el-sparkesykler vil bli parkert med «betalingsbefriende» virkning, finner utvalget at staten er tilstrekkelig berørt til at vilkårene for partshjelp så langt er oppfylt.
- (16) Ankemotparten har videre anført at staten ikke har et reelt behov for å opptre som partshjelper. Staten har som grunneier ikke tatt noe initiativ mot parkering av el-sparkesykler og har uansett lovgivningsmyndighet som virkemiddel for å ivareta sine interesser.

- (17) Ankeutvalget er ikke enig i dette. Noe av formålet med partshjelp er å tillate tredjepart å ivareta egne interesser gjennom opptreden i en verserende tvist uten selv å være henvist til å anlegge søksmål om egen rettsstilling. Statens lovgivningsmyndighet kan på generelt grunnlag vanskelig benyttes som argument mot partshjelp fra statens side. Når det gjelder henvisningen til lov 18. juni 2021 nr. 139 om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn, bemerker utvalget at forskriftskompetansen etter §§ 3, 4 og 5 tilligger kommunen – ikke staten. Etter det utvalget kan se, vil domsresultatet i dette tilfellet kunne få en slik direkte faktisk betydning for statens rettsstilling i tilknytning til egen eiendom at det for staten foreligger et reelt behov for å ivareta sine interesser gjennom partshjelp.
- (18) Utvalget finner etter dette at staten oppfyller vilkårene for partshjelp etter tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav a.
- (19) Spørsmålet er endelig om det foreligger særlige grunner for å tillate partshjelp, jf. tvisteloven § 30-7. Ved denne vurderingen har utvalget i tidligere avgjørelser lagt vekt på om partshjelpen vil føre til noen endring av sakens karakter eller vidløftiggjøre saken. Særlig har det vært lagt vekt på om partshjelperen vil kunne opptre innenfor den fastsatte tidsrammen, om det vil skje til fortrensel for den annen part, og om partshjelpen kan føre til dobbeltbehandling, se HR-2019-2030-U og HR-2020-474-U.
- (20) Utvalget kan ikke se at det å tillate partshjelp for Høyesterett vil føre til noen endring av sakens karakter eller at saken vil bli vidløftiggjort. Det bør også være rom for statens partshjelpsinnlegg innenfor den avsatte tid. Statens prosessfullmektig forutsettes å samarbeide med kommunen og KS' respektive prosessfullmektiger slik at unødvendig dobbeltbehandling unngås.
- (21) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Staten v/Samferdselsdepartementet tillates å opptre som partshjelper i saken.

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)